

Translatørforeningen

Foretræde for sundhedsudvalget den 19. februar 2013, kl. 14.00

Tolkeudvalgets svar på spørgsmål fra udvalgsmedlemmer:

Sp. 1: Har tolkeudvalget været i dialog med regioner omkring tolkning? Hvad var i så fald regionernes reaktion på vores budskab?

Svar: Tolkeudvalget har forsøgt at kontakte regionerne, men de ansvarlige for tolkeområdet er jurister, som kun beskæftiger sig med det rent administrative omkring rammeaftalerne. Regionerne stiller ikke specifikke krav til tolkenes kompetencer, netop fordi der ikke er et lovfæstet krav omkring certificering. Det eneste væsentlige parameter i udbudsmaterialerne er prisen for tolkning, jf. f.eks. Udbudsmateriale fra Region Midtjylland 2012, sagsnr. 1-23-4-101-10-12, <http://www.regionmidtjylland.dk/om+os/indk%c3%b8b/udbud/udbudsvisning/visudbud?visdoc=116026>.

Sp. 2: Har tolkeudvalget været i dialog med sundhedsministeren og ligeledes socialministeriet og justitsministeriet?

Svar: Tolkeudvalget havde i 2011 kontakt til daværende videnskabsminister Charlotte Sahl-Madsen, som desværre udtrykte manglende forståelse for problemstillingen. Tolkeudvalget har i 2012 korresponderet med nuværende videnskabsminister Morten Østergaard vedrørende en tolkeuddannelse, men han har desværre heller ikke vist forståelse for problemstillingen. Ligeledes kontaktede tolkeudvalget i 2012 justitsminister Morten Bødskov, som alene henviste til rigspolitiets tolkeliste og retsplejelovens § 149, stk. 1, der stiller krav om brugen af translatører ved tolkede afhøringer. Som nævnt på foretrædet er der dog kun ca. 300 translatører på rigspolitiets tolkeliste, som i alt registrer 2.800 tolke.

Efter tolkeudvalgets foretræde for retsudvalget i januar 2013 stillede retsudvalget spørgsmål til henholdsvis justitsministeren, spørgsmål 377, jf.

<http://www.ft.dk/samling/20121/almDEL/reu/spm/377/svar/1019753/1204712.pdf>,

socialministeren, spørgsmål 378, jf.

<http://www.ft.dk/samling/20121/almDEL/reu/spm/378/svar/1018022/1202350.pdf>

og sundhedsministeren, spørgsmål 379, jf.

<http://www.ft.dk/samling/20121/almDEL/reu/spm/379/svar/930520/1197078.pdf>.

Ingen af de tre ministre forholdt sig til den reelle problemstilling.

Sp. 3: Hvad er økonomien i en certificeringsordning? Kan en godkendelsesmodel evt. være en variant?

Svar: Tolkeudvalget kan henvise til erfaringer fra Norge og Sverige, hvor man arbejder med to forskellige certificeringsmodeller. Den ene er en certificering baseret på uddannelsesniveau. Den anden er baseret på tolkens specialisering inden for fagområder, f.eks. sundhedstolkning eller retstolkning, jf. vedlagte rapport om tolkning i Norge og Sverige udfærdiget af medlem af tolkeudvalget lektor Bente Jacobsen, Aarhus Universitet.

Sp. 4: Hvor mange tolke skal certificeres? Hvor meget vil ordningen blive brugt?

Svar: Baseret på antallet af tolke på Rigspolitiets tolkeliste og tolkeudvalgets markedskendskab, anslår vi, at der er omkring 6.000 tolke på det danske tolkemarked. Tallet er behæftet med en vis usikkerhed, da vi ikke har en opgørelse over tolkebureauernes tolke. Hvis certificeringsordningen skal have den påkrævede effekt, dvs. sikre kvalificeret tolkning, skal alle tolke på det danske marked certificeres, og man må påregne, at nogle af de eksisterende tolke ikke vil kunne leve op til minimale krav til certificering.

Sp. 5: Har tolkeudvalget beregninger på, hvad manglende behandlinger koster?

Svar: Tolkeudvalget har ikke konkrete beregninger på den samfundsøkonomiske konsekvens af manglende behandlinger eller fejlbehandlinger forårsaget af mangelfuld tolkning eller en tolks udeblivelse. Men i hvert enkelt tilfælde må der påregnes tabt arbejdstid for alle faggrupper, fra lægesekretærer til kirurger, tid fragået andre patienter, ekstra ressourcer i form af ekstra behandlinger og behov for nye aftaler. En anden konsekvens af mangelfuld tolkning eller en tolks udeblivelse er manglende mulighed for at overholde behandlingsgarantien.

Sp. 6: Hvad kræves der for at oprette en national tolkeliste? Hvilke barrierer er der i dag? Skal lovgivningen evt. ændres eller er det bare at oprette en hjemmeside?

Svar: Der skal lovgives på området, og offentlige institutioner bør pålægges et krav om kun at bruge tolke, der er certificerede og opført på den nationale liste. Et lignende krav er allerede i dag pålagt regionerne, som kun må bruge tolke fra bureauer, der har indgået en rammeaftale, og institutioner på justitsministeriets område, som kun må bruge tolke opført på rigspolitiets tolkeliste.

Den nationale tolkeliste skal desuden placeres under en offentlig myndighed. Her henviser tolkeudvalget igen til erfaringerne fra Norge og Sverige, jf. ovennævnte rapport. I begge lande er de nationale tolkelister offentlige tilgængelige på websites, og alle tolkebrugere kan med få klik med en mus finde en bestemt tolk ved at søge på f.eks. sprog, kompetencer og geografisk placering.

Sp. 7: Har tolkeudvalget haft kontakt med indvandrermedicinsk klinik i Odense? Har de ikke erfaringer på området.

Svar: Tolkeudvalget har haft kontakt med indvandrermedicinsk klinik. Klinikken har ikke fokus på krav til tolkenes sproglige og tolkemæssige kompetencer og konsekvenserne af sådanne manglende kompetencer. Man fokuserer primært på iværksættelse af videotolkning og andre tekniske hjælpemidler.

Sp. 8: Hvorfor er der ragnarok på alle områder? Hvorfor er certificeringsordninger etc. endnu ikke gennemført, selv om det er åbenlyst, at der er behov herfor?

Svar: Den hurtige forklaring er, at ingen har taget ansvaret for tolkning i Danmark. Skiftende regeringer har siden 1970'erne undladt at iværksætte en national handlingsplan for tolkning. I stedet har man ladet det være op til lokale myndigheder at sørge for tolkning på det sociale og sundhedsmæssige område.

Kun tolkning på det juridiske område blev reguleret i begyndelsen af 1990'erne, hvor rigspolicechefen fik ansvaret for at etablere et register over tolke på justitsministeriets område. Resultatet er, at sundhedstolkning i dag ligger hos regionerne, socialtolkning ligger hos kommunerne, og juridisk tolkning ligger hos justitsministeren. Forskellige rapporter har gennem tiderne peget på behovet for opkvalificering af tolke, men altid på hver deres område, f.eks. Domstolsstyrelsens "Rapport om tolkebistand i retssager" fra april 2003, jf. <http://www.domstol.dk/om/publikationer/HtmlPublikationer/Rapporter/Rapport%20om%20tolkebistand%20i%20retssager/978-87-92367-32-7.pdf>, "Vurdering af tolkesituationen", høringsvar fra KL til Integrationsministeriet dateret 5. marts 2008, (vedlagt) og "Kortlægning af udbydere og sprogtolkning til sundhedssektoren i Danmark" udarbejdet af Arbejdsmarkedscenter Nord, Risskov, i marts 2009, jf. <http://www.medcom.dk/dwn2851>.

Skulle ovennævnte svar give anledning til ønske om yderligere uddybning, står vi naturligvis til disposition.

Bente Jacobsen
ph.d., lektor Aarhus Universitet
Tolk og translatør i engelsk

Anette Nørgaard Jappe
Tolk og translatør i engelsk

Carina Graversen
Tolk og translatør i italiensk